

Gazteekin esku hartzeko Gizarte Inklusioa Sustatzeko Zuzendaritzaren estrategia

Enplegua, Gizarte Inklusioa eta
Berdintasuna Sustatzeko Sailaren koadernoak

Gizarte Inklusioa bilduma

Nº

1

Gazteekin esku hartzeko Gizarte Inklusioa Sustatzeko Zuzendaritzaren estrategia

Gazte estrategia berrizalea, berritzailea eta pertsonen egokitua

Gazte-jendea kategoria soziologiko bihurtu zenetik, ikerketa askok arreta jarri izan dute haren funtsezko ezaugarrien azterketan. Urteekin, gazte horiek, pluralean hartuta, soziologikoki aldatuz joan dira; batzuetan, idealizatzen dena baino askoz gutxiago, eta beste batzuetan, senak itxuraz igar dezakeen baino modu askoz ikusezinagoan. Ausartzen naiz esatera, erratzeko arriskurik gabe, milioika orrialde betetzen dituztela «gazteak» kategoriaren azterketan zentratuta egin diren edotariko ikerlanek, dela beren osoan, dela parte batean: tipologia, ereduak, balioak, ohiturak, azturak, partaidetza soziala edo banakako ezaugarriak, osasuna, gustuak, estiloak, etab.

Batzuk ardaztuta daude gazte tipologia konkretuetan, gutxiengoetan edo begirada berezia eskatzen duten taldeetan. Baina gutxi jartzen dute erdigunean gazteria horren parte batek, helduarora igarotzean, izan ditzakeen zailtasunak ulertzeko zeregina. Zailtasunon muinean haien abiapuntuko baldintzak daude, edo barnean daramatzaten kalteberatasunak, zeinek desabantaila nabarian kokatu dituzten beren adinkideen aldean. Eta oso ikerketa gutxi eskaintzen dute jarraibide egokirik edota esku-hartze edo estandarizazioak biltzen dituen jokamolderik. Zehazki, argitalpen honen xede diren gazteek ari naiz. Gazte eta nerabe horiek, bere familietan, babes urria izaten dute, edo batere ez, eta erreferentziazko helduak falta dituzte; instituzionalizatuta egon dira haurtzarotik edo nerabesarotik, eta arin bilakatu behar izan dira heldu, tupustean, haiekin belaunaldia eta gizartea partekatzen dutenek, zori gutxiagorekin edo gehiagorekin, gozatzen duten erdibideko trantsizioa izan gabe.

Egia da, helduarora igarotzea korapilatu da Europako egungo gizarteetan. Azken hamarkadetan izandako aldaketek —bereziki azken hiru hamarka-

detan, zeinetan pertsonen bizi-ibilbideak badaezpadako eta aurreikusten zail bilakatu diren— hautsi egin dute gaztaroaren eredu klasikoarekin. Orain dela gutxi arte, lana eta norbere familia-nukleoa sortzea zen, nola-bait esateko, independentzia eta pertsona helduaren erabateko rola eskuratzeko sistema klasikoa.

Orain, askoz ere noragabeko, askotariko, zalantzarik edo aurreikusten zailago dira helduarora igarotzen diren pertsonen bizi-ibilbideak. Gazteok, ez dago dudarik, aukera gehiago dauzkate aurrean, baina baita arrisku gehiago ere, eta horrek ziurgabetasun eta kalteberatasunak sortzen dizkie. Eta neskak izanez gero, egoera hori askoz ere kalteberagoa izaten da; berdintasunik eza, sakonagoa.

Badira urte batzuk gazte-izatea luzeagotuz doala dakusagula. Orain dela hamarkada batzuk, gazte-ikasketak hasi zirenean, 23 urteetan zegoen ezarrita gaztaroaren amaiera (gero, 25 urteetan): gutxi-gorabehera unibertsitate-ikastaldia amaitzean eta ezkontzaren bidez norbere jatorrizko familiatik ibilbide beregaina hastean. Gerora, 29 urteetaraino luzatu zen gaztaroa, ikerketa-kategoria gisa; batzuek 35 urteetaraino luzatzen dute dagoeneko, eta bat etorritasun dute autonomia ekonomikoa lortzeko eta familia-ardurak hartzeko adinekin.

Hala, gazte-izate berri baten sorreraren lekuko izaten ari gara, zeina modu agerian azaltzen den gaztaroaren luzapena deritzon fenomenoan. Kontratu sozialaren arabera, lan-merkatuan sartzeak posible egiten zuen autonomia ahalbidetzen zuten soldata egokiak eskuratzeko. Kontratu sozialaren hausturak, berriz, datarik gabe luzatzen den behin-behinekotasun eta igarokortasun aldia ekarri du, eta horrek gazte asko jartzen ditu desabantaila sozial nabarian.

Hori hala gertatzen bada gizarte-baliabide erabilgarriak eskuratzeko orduan egoera gutxi-asko abantailatsu edo orekatuetatik abiatzen den gazte-jendearen kasuan, ez da zaila imajinatzea egoera zeinen konplexu bilakatzen den hizpidean hartzen dugularik berdintasun ezak eta desabantaila sozialak markatutako gazteriarren parte hori. Arrakala izugarri handitzen da.

Mintzagai ditugun gazteek, gazte izate hutsagatik, zailtasun handiak partekatzen dituzte beren belaunaldikoekin: lan-merkatura sartzeko, etxebizitza eskuratzeko, emantzipatzeko; horrez gain, falta izaten dute

babesa emango dien eredu afektibo eta abegikor bat, bai eta, gaztaroa luzatzearekin, helduarora segurtasunez igarotzea ahalbidetuko dieten familia-baliabideak ere. Eta badute premia estua, halaber, beren autonomia propioa bilatzeko, zeren babes-sistema amaitzen baita ozta-ozta kapaz izan direlarik, onenean ere, beren identitatea eraikitzeko, 18 urteetan, eta oraindik baitituzte heldutasun-elementu asko garatzeko. Gazteoi, familia-eredurik ezak eta noragabeko bizimoduak neurritz kanpo oztopatu diete segurtasunez egin beharreko heziketa-prozesu batean parte hartzea; kalte emozionalek edo kolkoan daramatzaten zauriek ezin gehiagoan zailtzen diete helduarorako gaitasun egokiak eskuratzea ahalbidetzen dien edozein heziketa-prozesu. Gaitasunok ezinbestekoak dira bizi garen mundu globalizatu eta biziki lehiakorrean.

Baliabideak eta abantaila sozialak eskura izateari eta gaitasun egokiak garatzeko erraztasunei dagokienez, alde eskerga dago gazte horien eta familia-ingurunean eta etxekoen abaroan —zein ere nekeza den— bizi direnen artean. Mintzagai ditugun gazteek ia debekatuta daukate huts egitea, larrutik ordaindu behar dituztelako beren okerrak; besteek, al-diz, badute huts egiteko aukera, beren familiek eta guraso-erreferenteek, bidelagun izanik, utzi egingo dietelako esperimintatzen eta erratzen, zuzentzen eta aurrera jarraitzen. Gogoan ditugu oker hautatutako ikasketak, bizi-erabakiak, lagun sentimentalak, arriskuak, etab. Xede ditugun gazte horiei errakuntzak oso garesti irteten zaizkie: hori ere sartu behar-ko genuke ekuazioan haiei buruz ari garenean. Errakuntzak izan litezke sistemaren barruan egotearen edo kanpoan egotearen arteko aldea. Egin behar dugun gogoeta.

Horiek horrela, duela hiru urte, nik zuzentzen dudan Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko Sailean, gogoeta-prozesu bati ekin genion. Horren bidez, aztertu egin dugu nola eskaini eta sortu gune batzuk non gazteak helduarora igaro ahal izan daitezen ahalik eta modu seguruenean, bai eta nola lortu, ahalik arinena eta beren errakuntzak aitortuz, beren ahalen arabera irten daitezela Aldundiaren babes-sistematik, gizarte-bazterketaren prebentzioa bermatuta. Arintasuna eta babes egokia bat eginez. Jakitun gaude nola gazteak ahal denik autonomizazio-prozesu eraginkorrenaz hornitzeak berme gehiago ematen dizkien etorkizuneko bizimodu duin eta egokia sortzeari begira. Baina argi izan behar dugu gazte horiei gehiago eskatzen diegula, askoz gehiago, baliabide berak ez dituzten arren. Ezin da ahaztu erresilientzia miresgarriak

garatzen dituztela.

Egungo gazteek segurtasun-guneak baldin badituzte askotarikoak eta bestelakoak diren bideetatik helduarora igarotzeko, 18 urterekin oraindik hartzen baldin baditugu «arrautzatik» berriki irtendako nerabetzat, nola eskatuko diegu babesetik kolkoa askoz ere beteago irteten direnei izan daitezela heldu arduratsuak, autonomoak, inolako trantsiziorik egin gabe?

Gainera, azken urteotan gehikuntza nabarmena izan dugu haurren babes-sisteman egondako gazteak babesteko sisteman. Batzuk, autoktonoak; beste batzuk, aloktonoak. Baina eskuartean dugun xederako, den-denak dira eskubideen subjektu, eta askotariko beharrianak dituzte. Horrek sistema behartzen du arreta-mailak dibertsifikatzera eta graduatzera, bakoitzaren beharrianetara egokitzeko.

Bi premisa horiekin, erabaki dugu martxan jartzea Gazte Estrategia bat berrizalea, berritzailea eta pertsonai egokitua. Pertsonengan zentratua. Pertsona bakoitzarengan. Zeregin honi eskubideen eta Justiziaren ikuspuntutik helduko diogu. Baita etikatik ere. Behar bezalako gizarte batek ezin ditu bazterrean utzi gazte horiek, oraindik behar dituztelako bide-laguntza, babesa, sare komunitarioa eta hazi eta heltzeko ezinbestekoa den berotasuna. Ezin zaie eskatu gainerako gazteei eskatzen ez dieguna, besterik gabe bizitzarako aukera gutxiagorekin jaio edo hazi direlako.

Hori da premisa nagusia, eta hemen amaitu beharko nuke, baina eskubideen eta etikaren ikuspegiarekin bat ez datorrenak behintzat onartuko du belaunaldi gazte batek egundoko aukera eskaintzen duela. Une honetan, biztanle-piramideak perretxiko-itxura du —oinarri urria du, mehetua— eta ezin du alferrik galdu bere aktibo sozialetako bat bakarra ere.

Horregatik, hemen aurkezten dugunari Berrikuntza Soziala dei geniezaioke. Gazteei arreta emateko programa honek bereizgarri ditu gizarte-bazterketaren prebentzioa eta behar diren eta erabilgarri dauden bitartekoak jartzea, gazte bakoitza gai izan dadin bere ibilbidea eraikitze-ko, helduarora igarotzeko, bere barruko heldua bilatzeko. Modu horretan, gazteek beren harreman-sarea ehundu ahalko dute, bai eta autonomia pertsonal, sozial eta ekonomikoa lortzeko beren prozesu propioa ere. Gazte horiek bere osoan bereganatzen dute herritartasunaren kontzeptua, bere adiera guztiekin.

Horixe du erronka hemen aurkezten dugun Gazte Estrategiak. Gazte kopuru handi samar batekin gauzatzen ari gara estrategia hori. Gazteon-
gan inbertituz gero, urte gutxi barru herritar arduratsuak izango dira,
eta beren ekarpena egingo dute gure Ongizatearen Estatu preziatuari
eusteko eginkizunean.

M. Teresa Laespada Martínez

Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru-diputatua

I.1	Pertsona gazteei zuzendutako arreta programaren definizio orokorra.....	15
I.2	Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko Sailaren eskumen esparrua	17
I.3.	Pertsona gazteei arreta emateko gaur egungo foru programen ebaluazioa eta hobekuntza	19
II.1	Pertsona gazteei zuzendutako arreta programaren ezaugarri nagusiak	23
II.2	Estrategia gazteari lotutako zerbitzuen xehetasunak	27
II.3	Programara sartzeko prozedura eta irizpide orokorrak	31
II.4	Arretaren egitura funtzionalaren antolaketa	35
II.5	Laguntza ekonomikoa pertsona erabiltzaileei	37
II.6	Enplegarritasuna, laneratzea eta inklusio aktibazioa garatzeko berariazko lerroa	39
II.7	Housing lerro bat garatzea, etxebizitza independenteak eskaini ahal izateko hainbat formatutan	41
II.8	Aniztasuna babestu eta aisialdi agentzia - Babes sozialeko sareak eraikitzea helburu estrategiko modura.....	43
II.9	Akonpainamendu akademikoa unibertsitate esparruan (Arrakasta programa)	45
II.10	Beste laguntza batzuk	47

Pertsona gazteei zuzendutako arreta programaren definizio orokorra

Programa honek, oro har, prebentzio izaera dauka, eta helburua pertsona gazteen harreman inklusiora bideratutako prestazio eta laguntzen multzoa hedatzea da (familia sareak, sare afektiboak eta komunitarioak), baita hazi eta helduen adinera igarotzeko prozesuan ere; tarteka, aldi baterako babes lana egin ahalko da (ikasketa eta prestakuntza kualifikatzailea, etxebizitza, biziraupena, osasunerako babes soziala, laguntza juridikoa, prestazio ekonomikoak), bizitza autonomia murritztea geldiarazteko.

Babes sistema uzten duten adingabe edo pertsona gazteen (care leavers) egoeraren ezaugarri nagusiari dagokionez, aipatu behar da, batetik, gazteek, orokorrean, arazo berdinak bizi dituztela, baina, bestetik, gazteen haien historia berak eta baliabiderik ezak, pertsonalak zein sozialak, bereziki jotzen dituela gazteak. Babes sistematik ateratzen diren pertsona gazteek arrisku gehiago daukate trantsizio prozesu normalizatuenetatik/ohikoenetatik “deskonektatzeko”, eta gizarte bazterketako multzoen parte bihurtzeko; populazio orokorreko adinkideak baino pobreagoak dira, ez dute prestakuntza prozesuak bukatzea lortzen, ez dute bizitza seguru eta osasungarria, laguntza publikoekiko eta ongizate estatuekiko mendekotasun handiagoa daukate, lana daukatenean enplegu marjinalak eta ez kualifikatuak dituzte, osasun mental hauskorragoa daukate, askotan arazo judizialak dituzte eta hainbat substantzia kontsumitzearen ondoriozko arazoak eta, azkenik, baina garrantzitsua hala ere, bizitza eta pertsona mailako helburuak lortzeko zailtasun handiak izaten dituzte. Egoerak okerrera egiten du bestelako aldagarriak gehitzen direnean, esaterako aniztasun etniko eta kulturalak, atzerriartasun araudiaren baldintza bereziak edo hezkuntza beharrian bereziak.

Aipatutako kolektiboaz gain, Sailaren eskumen esparrura beste pertsona gazte batzuk ere iristen dira, gizarte bazterketa, genero indarkeria edo amatasun goiztiarreko kontingentziari lotuta; beharrian desberdinak izaten dituzte, eta laguntza intentsitate handia behar izaten dute, heldu bizitzara iristeko ibilbidetik kanpo geratzeko faktore ugari gehituz.

Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko Sailaren eskumen esparrua

Bizkaiko Foru Aldundiak, batez ere antolaketa arrazoiak direla medio, eta Gizarte Inklusioa Sustatzeko Zuzendaritza Nagusiaren bitartez, bere gain hartu ditu pertsona gazteak baztertzea saihesteko eta heltze prozesua koordinatu eta jarraipena egitea, haur eta nerabeak babesteko sistematik iritsitakoak zein Inklusioa Sustatzeko Zerbitzura iritsitakoak, aipatutako zuzendaritzaren mendekoa, gizarte bazterketa egoeraren nahitaezko balorazioaren haritik.

Gizarte Zerbitzu Zorroaren 185/2015 Dekretua indarrean sartu ondoren, nabarmendu behar da emantzipazio prozesuei lotutako egoitza arretari dagokion aldea, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzko 185/2015 Dekretuko 2.4.4.4 fitxan araututakoa (185/2015 Dekretua), Gizarte Ekintza Saileko Haurren Zerbitzuaren eskumena dela; hala, berretsi egiten dira uztailaren 28ko 26/2015 Legeak garatutako adingabearen babes sistema erreformak aurreratutako irizpideak, Haurrak eta Nerabeak Babesteko Sistema aldatzen duena bizitza programa independenteen arloan.

Horrez gain, udalerrien eskumen esparru propioa ere aipatu behar dugu hemen, laguntza intentsitate txikiko esku hartzeak eskatzen dituzten bazterketa arriskuko kontingentziei arreta eman eta bazterketa saihesteko esparruari dagozkion eskumenekin.

Horregatik, Gizarte Inklusioa Sustatzeko Zuzendaritza Nagusitik eskaintako arretak bazterketa saihesteko eta autonomia sustatzeko prozesuak babesteari erreparatuko dio batez ere, pertsona gazteei zuzendutakoari

dagokionez; faktore baztertzailen presentzia handiagoa izan daiteke horrelakoetan.

Hain zuzen ere, pertsona gazteei babesa ematean datza, historia eta baliabiderik ezak, maila pertsonal zein sozialean, bereziki larritutako arazoak dituztenean. Trantsizio prozesu normalizatuenetatik/ohikoenetatik “deskonektatzeko” arrisku gehiago daukaten gazteak dira, baita gizarte bazterketako multzoen parte bihurtzeko ere. Egoerak okerrera egiten du bestelako aldagarriak gehitzen direnean, esaterako aniztasun etniko eta kulturalak, atzerritartasun araudiaren baldintza bereziak edo hezkuntza beharrian bereziak.

Pertsona gazteei arreta emateko gaur egungo foru programen ebaluazioa eta hobekuntza¹

Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuan gazteei zuzendutako hainbat programa garatu dira (Mundutik Mundura, Helduz, Saio, Hemen, ...); Emakumeak Babesteko Zerbitzuarekin batera, arlo horretan ibilbidea egin du, ezagutza bildu du, baita konpromisoa ere; helburuen lorpenari dagokionez, bi-tarteko maila lortu da. Esperientzia eta ezagutza hori aprobetxatu egin behar da, eta diseinu berrian integratzeko ahalegina egingo da. Hala-ber, lan hauetan inplikaturako profesional eta eragileen konpromiso eta erantzukizun profesionalaren maila altuak ere nabarmendu behar dira.

Bestalde, babes sistematik ateratzen diren gazteen % 30 inguruk nolabaiteko laguntza jasotzen du heltze prozesuan eta normalean ez dira ezaugarri baztertzailenak izaten dituztenak. Laguntza beharrian konplexuak dituzten gazteei zuzendutako erantzun bat artikulatzeko ahalegin egin den arren, egia da hutsune garrantzitsuak ere badaudela.

Horrez gain, haurren sistematik ateratzeko prozesuen plangintza eta prestakuntzarik ezan ere adostasun zabala dago, baita beste arreta sistema batzuekiko konexioa ere: aurkitzen dugun pertsona gazteak ez dauka informazio eta orientazio desiragarria; aldi berean, egoera berriaren inplikazioez jabetu eta horren ardura hartu behar du, eta, gainera, pertsona esanguratsuen erreferentzia galtzen du.

1: Agiri honetako edukiek eta, zehazki, atal honetako datu eta ondorioek azterlan bi hauetan dute inspirazio-iturria:

Natxo Martínez, Almudena Fernández, Rosa Santibáñez; Deustuko Unibertsitatea, *Propuesta de un programa de transición-emancipación para menores y jóvenes de protección en Bizkaia* (2009).

Natxo Martínez, Juan Carlos González, Rosa Santibáñez eta Alexandra Coto; Deustuko Unibertsitatea, *Situación y necesidades de los y las jóvenes que egresan del sistema de protección: Recomendaciones y propuestas* (2017).

Horrez gain, “haurrak babesteko sistematik herritar helduei orientatutako gizarte zerbitzu sistemara igarotzeko bidea une kritikoa da inklusioa sustatzeko prozesuan. Eta igarobide horretan, gizarte zerbitzuen sarea urruneko zerbait bezala antzematen duten, zorrotza betebeharretan eta neketsua eskubideak baliatzera iristeari dagokionez; zirkuitu horretan, batzuetan, nolabait errua leporatzen zaiela inplizituki eramaten duten mezuen pisua sentitzen dute.

Gizarte inklusioko ereduak eta politikak laneratzeari lotutako paradigma eskusibotik estandarizatzeko nahiak galbidean jartzen ditu horrelako helburuei ekiteko prest ez dauden pertsonak, dela enplegu bat lortu eta mantentzeko beharrezko gaitasunik ez dutelako, dela bizi duten administrazio egoerak eragotzi egiten dielako lanera iristea, dela haustura pertsonalak, psikikoak, afektiboak eta sozialak direla medio ezin dutelako lan munduan sartu aldeztu aurretik ibilbide bat egin gabe. Ingurune sozialarekin loturak galdu dituzten pertsonen kasuan ez dituzte oinarrizko beharrianak estalita eta ez daukate enplegu bat lortu eta mantentzeko beharrezko gaitasunik, aldeztu aurretik beste zerbait behar dute, malgua, egokitua, horren indarra loturan eta entzutean egotea, erreferentzia positiboetan, baliabideak azkar mugitzeko gaitasunean sufrimendua murrizteko, jardueren aniztasunean, malgutasuna paradigma modura hartzean, aurrerapen txikiak antzemateko gaitasuna duen giza talde baten laguntzarekin, parametro antropologiko eta hezkuntza parametro optimista eta posibilistetatik”.

Programen emaitzei dagokienez, helburuen lorpen maila erdi mailakoa izan da, baina aldeak daude programen arabera; beharrian konplexuei erantzuna emateari dagokienez, gogobetetze maila baxuagoa da, ahalgina egin arren; kasu horietako askotan antzematen da beharrianak betetzeko laguntzen estaldura mugatua dela, eta ez dagoela gizarte bazterketako arrisku handia daukan populazio gazteari erantzuteko sistema integraturik.

Prozesuetan porrot maila egiaztatu da, kanporaketa ehunekoetan ikusten da; tentuz aztertu behar da, ikuspegi desberdinak txertatuz (gazteenak barne) eta programen baldintza eta eskakizun irizpideak berrikusiz, baita baliabide hornidura ere. Ilde beretik, ezinbestekoa da prozesuen ikuspegia txertatzea ondoz ondoko gerturatze modura, sistemak aurreikusi behar dituen joan-etorriekin.

Gaur egungo diseinuan, egoitza programek hartu dute leku nagusia; egoitzakoak ez diren programen garrantzia bigarren mailan geratu da. Programa hauek, Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuarekin duten loturagatik zein lan egiteko dituzten baldintzengatik, ahultasun egoeran daude. Horrenbestez, programa horien potentzialtasuna berrikusi egin behar da emantzipazio proiektuen babesean, beste programa batzuen esparruan, eta azken hamar urteetan izandako jardunbide on, ekarpen eta balio handia aintzatestea, inklusio sozialeko arloko gainerako zerbitzuak bizi dituzten eraldaketekin koherentziaz.

Arreta jasotzen duten gazteen beharrianak anitzak eta konplexuak direnez, erantzun sistema gai izan behar da gazte izateak dakarren malgutasunera moldatuko den prestazio eta laguntza multzo zabala garatzeko. Horren ondorioz, honako hau beharrezkoa da:

- Prestazioetara iristeko sarbideak eta prozedurak definitu, haur zerbitzutik ateratzerakoan ziurgabetasun mailak murrizteko modu gisa.
- Eragileen betebeharrak argitzea eta kolaborazio lana hobetzea
- Bildutako ezagutza baliatzea eta integratzea esku hartzeko eredu partekatua eta dagozkion tresnak garatzeko
- Programak laguntza prestazio espezializatu modura ulertzea, egonleku bereizi modura baino, erabiltzaileak, baliabideak, jarduerak eta profesionalak partekatzea ahalbidetuz.
- Proposamen sortzaileetan aurrera egitea, komunitatea aktibatzeke helburuei erreparatzen dietenak eta, aldi berean, gaitasuna izatea enplegura iristeko ibilbideetan akonpainamenduak egiteko, aniztasuna lantzeko, aisialdi eredu berriak indartzeko, aniztasun kultural, erlijioso edo linguistikoa integratzeko, eta genero ikuspegia garatzeko, sistematik laguntzen diren gazteak ahalduntze aldera.

Pertsona gazteei zuzendutako arreta programaren ezaugarri nagusiak

Dokumentu honek bat egiten du Inklusioa Sustatzeko Zerbitzua birplan-teatzeko prozesuan garatutako planteamendu multzoarekin eta, horren- bestez, iturri ideologiko berdinak partekatzen ditu; labur esanda, aukera- estrategikoak eta kontzeptu gakoak hurrengo xehetasunetan jaso dai- tezke:

- Proposatutako esku hartze sozialaren funtsezko begiradak mugarri gisa hartu behar ditu, batetik, pertsona, familia edo taldearen erresis- tentzia gaitasuna, bizitza dinamismoak landuz (autoestimua, erantzuz- kizuna, motibazioa) eta, bestetik, gaitasunak (norbere burua zaintzea, gaitasun kognitiboak, erabakiak hartzea, komunikazio eta elkarrekintza gaitasunak, gaitasun afektiboak eta harremanetarako gaitasunak), era- bateko harreman elkarrekintza eta gizarte parte hartzea lortze aldera.
- Egin behar dugun ahalegin nagusia, funtsean, babesak eta laguntzak hedatzera bideratu behar dugu (autonomia eta elkarrekintza), hain jusu- tu ere pertsona erabiltzaileak haien komunitatearen testuinguruan gara daitezen.
- Lan horretan funtsezkoa da balorazio eta diagnostikoek gaitasuna iza- tea pertsonengan ibilbideak egiteko, pertsona horren nahi, beharrian eta asmoetatik abiatuz, familia eta egitura baldintzak baztertu gabe; on- gizatea eskaintzen duten beste sistema publiko batzuekin elkarrekintzan aritzeko indarguneak ere ez dira baztertu behar.
- Kalitatezko zerbitzu publikoak sortzearen aldeko apustua, arreta eredu eta baliabideen mapa artikulatu, koherente eta homogeneoa dutena, es- kubide subjektiboak betetzea bermatzen duen administrazio publikoak

emandako zerbitzuen erantzukizun publikoaren aldeko apustua egiten duena.

- Arreta ereduak oinarritzko bost kontzeptu izan behar ditu funtsean:
- Aktibazio inklusiboa, eskubideen defentsa eta ahalduntzerantz bideratutako esku hartzerantz orientatutakoa.
- Pertsonen zentratutako arreta, artatutako pertsonen autonomia, autodeterminazioa eta arreta indibidualizatua sustatuz.
- Bizi kalitatea: oinarritzko beharrianak estaltzea bermatzea eta bizi kalitateko gutxieneko baldintzak bermatzea, pertsonen alde aurretik eska dakizkien eskakizunak zein espero daitezkeen emaitzak erlatibizatze gaitasunarekin.
- Bizitza eredu independentea; horrek dakar etxebizitzan oinarritutako zerbitzuen aldeko apustua egitea, edo tamaina txikiko egoitza sakanatuen irtenbideen aldeko apustua, zaurkortasun egoeran dauden pertsonen aukera izan dezaten bermeekin komunitatean bizitzeko.
- Komunitate ikuspuntua, pertsonen arteko lehen mailako, elkarteko edo kolaborazioko harremanak indartuz eta, horiekin, baita bizitza autonomo eta interdependenteetan mantentzeko eta beste batzuei ere eusteko, etxeetan, auzoetan, herrietan eta hirietan.

Genero ikuspegia

Hezkuntzako esku hartze psikosozialak esparru sozialean eta prebentziozko testuinguruan landu behar dira, eta zerbitzu gehienak mistoak dira; horren ondorioz, honetara behartuta gaude:

1. Generoaren arabera desberdintasunak agerian uzteko jarrera garatzea (faktore psikosozial, jokabide eredu desberdinetan agertzen dira, gizakion elkarrekintzetan, harremanen arloan zein arlo emozionalean, gazteen beharrian zehatz ikusezinetan, esku hartzearen esparruko gerturatzeko zientifiko gehienek begirada androzentrikoan, desberdintasunetan eskubide eta aukeretan, eta beste asko).

2. Esparru honetan ere gertatzen diren emakumeen aurkako indarkeria modalitate desberdinak saihesteko eta horiei arreta emateko protokoloak eta mekanismoak garatzea. Emakumeen ahalduntzera orientatutako ibilbideak prestatzea (eskubideak bereganatu eta indartzea, horiek baliatzea, ahultasunak antzeman eta gainditzea, arreta bereziak hala komeni denean) eta prozesu askotan nabarmen eragiten duten genero rolak gainditzea (adibidez, maskulinitatea bizitza sozialarekin edo enplegurako baliabideekin lotzea, edo aldaera femeninoan, espektatibak eta familia arloari lotutako ardura leporatzea).

3. Estrategia bereziak garatzea; ikuspegi honetan kontuan hartu beharreko baliabideak eta horien konfigurazioa (planteamendu sexistetan erori gabe), espazio seguru eta abegikorrak garatuz. Esku hartzearen integritatea eta interseksionalitatea (zaurkortasun-bazterketena, gaztea, emakumea) kontuan hartu behar dira.

4. Pertsona profesionalak emakumeen kontrako indarkeria eta berdintasuneko berariazko prestakuntza eduki behar dute.

5. Gizonekin lan egiten duten programen esparruan, maskulinitate berriei buruzko lan ereduak garatu behar dira, eta emakumeen aurkako indarkeria egoerak zehazki jorratu behar dira, modalitate guztietan.

Desberdintasuna familia erreferente heldurik gabeko gazte migra-teei arreta ematean

Bakarrik dauden adin txikiko emigrante izan zirenen kolektiboaren beharrian bereziak kontuan hartuta, prozesu horietan laguntzeko berariazko ildo bat proposatu da.

Hain zuzen ere, Bizkailab programaren esparruan Deustuko Unibertsitateak egindako azterlanean ageri zenez, talde horrek zailtasun larriak ditu, eta faktore batzuek are gehiago larriagotzen dute egoera, besteak beste, prestakuntzara iristeko mugak, enplegura gerturatzea ahalbidetuko duten programarik ezak, diru sarreren iraupen eta kopuruen mugak eta administrazio erregularizazioak eragiten dituen arazoek. Administrazio gaiei lotutako zailtasunek, gainera, emantzipazio prozesua blokeatzea ekartzen dute.

Horregatik, eta arreta profil honi lotutako beharrian zehatzak kontuan hartuz, kolektibo honi zuzendutako arreta bereziaren aldeko apustua egiten da, batez ere prozesu hori zailtzen duten administrazio eta burokrasia estiloko oztopoak desagerrarazteari ekinez.

Proposamen horri lotuta, ulertzen da bakarrik dauden adin txikiko imigranteekin esku hartzeak dakarren administrazio eta burokrasia kargak zailtasunak eragingo lituzkeela profil berezia daukaten pertsonekin emantzipazio prozesuak bermeeekin jorratzeko, arreta jarritz gero Helduz programari lotutako pertsonen jartzen duten zerbitzu berean.

Bakarrik zeuden adin txikiko emigrantei dagokienez proposatzen den banakako akonpainamendu berezia azaltzean, ulertu behar da bi arreta ildoan artean elkartzeko espazio komunak ere artikulatu daitezkeela.

Hala ere, zehaztu behar da programa hau erabat prebentziozkoa dela, eta 185/2015 Dekretuarekin lotuta ez egoteak dakarrela pertsona erabiltzaileek ez daukatela horiek baliatzeko eskubide subjektiborik, eta plazak egoteari lotuta egongo dela. Hau da, programara iristeko sarbidea ezin da administrazioan edo bide jurisdikzionaletik erreklamatu; aitzitik, arreta jasoko duten kasuen kopuruak lotura izango luke aurrekontu ekitaldi bakoitzean horretarako prestatutako zerbitzuek izango dituzten plaza kopuruarekin.

Estrategia gazteari lotutako zerbitzuen xehetasunak

Programari lotutako marko kontzeptuala finkatu ondoren, jarraian horri lotuta adostutako zerbitzuak azalduko dira. Horren ondorioz, adostutako zerbitzuen sare osoa birmoldatu behar izan da.

Kontuan hartu behar da proposatzen den diseinuan ez dela ezarri soilik koordinazio estua izango dela Haurren Zerbitzuarekin, Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuarekin lotzeko aldi bat ezarriz, pertsona Haurren Zerbitzuko erabiltzaile den bitartean; horrez gain, Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuaren mendeko arloen esku hartzea du abiapuntu, dagozkion eskumenak baliatuz, pertsona gazteen bazterketaren prebentziora orientatuz, haien beharrianak estaliz; Haurren Zerbitzuak Zorroari buruzko Dekretuko 2.4.4 fitxan jasotako prestazio guztiak garatu ondoren hastea baino ez da aurreikusi, betiere erabiltzailea konforme badago, zehazki 2.4.4.4 fitxari dagokionez (“salbuespen gisa, eta artatutako pertsonaren eta foru aldundi eskudunaren artean aldez aurreko adostasunez, egoitza harrerako baliabideen erabiltzaile izan ahalko dira, emantzipazio programa baten barruan eta gehienez 18 hilabetez, adin nagusiko edo 18 urtetik gorako pertsona gazteak, adin nagusikoak izan aurretik babes sareko baliabide batean bizitakoak badira”).

Hala, programaren diseinua zerbitzu hauetan egituratzen da:

II.2.1.- Bazterketa saihesteko lerroa: jokabide arazoak dituzten gazteekin esku hartzea

- Eguneko arreta emateko BEINKE zerbitzua (25 plaza), IRSE-EBIrekin hitzartuta: intentsitate altuko eta eskakizun baxuko eguneko arretarako zerbitzua, 185/2015 Dekretuko 2.2.3 fitxan oinarrituz, graduagarria pert-

sonaren bilakaeraren arabera esku hartzeko prozesuan zehar eta programaren beste arreta lerrora igarotze aldera.

- Laguntza intentsitate altuko BEINKETXE egoitza zerbitzua, IRSE-EBI-rekin hitzartuta. Gaur egun zazpi plaza ditu hitzartuta, eta hamarrera ere irits daiteke leku horretan bertan edo bost plazako beste bi egoitza zerbitzuren bitartez (185/2015 Dekretuko 2.4.5.2 fitxa).
- Laguntza ekonomikoa, gizarteratzeko laguntza bereziaren bitartez, eta kopuru gehigarria, hitzarmenen bidez kudeatua, irteera prozesuetan zein egoitza arreta ez daukaten eta eguneko zerbitzuan artatutako pertsonen kasuan.

II.2.2.- Bazterketa saihesteko lerroa, pertsona gazteak aktibatu eta emantzipazio prozesuak sustatuz.

Esku hartzeko lerro hau, aldi berean, programa hauetan banatzen da:

II.2.2.1.- Egoitza laguntza emantzipazio prozesuetan:

- Laguntza intentsitate altuko GANDARIAS ETXEA egoitza zerbitzua, 185/2015 Dekretuko 2.4.5.2 fitxan oinarrituz, hamabost plazarekin eta CÁRITAS DIOCESANArekin hitzartua.

II.2.2.2.- Egoitzakoa ez den laguntza emantzipazio prozesuetan:

- CÁRITAS DIOCESANAK kudeatutako zuzkidura etxebizitzak, erabiltzaileek hasitako emantzipazio prozesuaren laguntza eta jarraipen modura, hurrengo paragrafoan zehaztutako eguneko arreta zerbitzuari lotuta. Gehienez HAMABI kasu izatea aurreikusi da.
- Eguneko arreta zerbitzua, CÁRITAS DIOCESANAK kudeatuta, Gandarias Etxean eta erakunde horrek kudeatutako zuzkidurako ostatu sarean (hogeita zazpi kasu) garatutako prozesuetan laguntzeko; bazterketa arloan espezializatutako eguneko arreta zerbitzuei lotutako prestazio teknikoez gain, enplegarritasuna sustatu eta enplegurako aktibazio atal bat ere aurreikusi da, Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko Saileko Enplegu Zerbitzuaren parte hartze ekonomikoarekin. Diseinua Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuak egindako 2.2.3 fitxaren kontzepzioaren arabera egingo da.
- ZABALBIDEAK eguneko arreta zerbitzua (185/2015 Dekretuko 2.2.3 fitxa), EMANKOR SAREAK kudeatutakoa, BERROGEI (40) kasuri arreta ema-

teko gaitasunarekin, Haurren Zerbitzuarekiko lotura bukatu duten pertsona gazteei prozesuan laguntza emateko, egoitza arreta behar ez badute, emantzipazio prozesu bati ekin diotelako edo familiaren edo familia zabalaren etxera bueltatu direlako.

II.2.3.- Bazterketa saihesteko lerroa, bakarrik dauden pertsona gazte emigrateen emantzipazio prozesuak lagunduz.

Arreta lerro honetan barne hartuko dira bai aurrerantzean Haurren Zerbitzutik aterako diren gazteak, bai orain Mundutik-Mundura programari lotutako espazioetan artatzen diren gazteak; azken programa hori ekainaren 30ean desagertzea aurreikusi da¹.

Arreta lerro honi lotutako zerbitzuak honako hauek dira:

II.2.3.1.- Egoitza laguntza:

Laguntza intentsitate altuko HAMALAU (14) egoitza plaza izango lirateke, honela egituratuta:

- ETXEGAI egoitza zerbitzuan IZANGAI elkarteak kudeatutako ZAZPI (7) plaza (185/2015 Dekretuko 2.4.5.2 fitxa).
- AGIANTZA ELKARTEAK kudeatutako ZAZPI (7) plaza (185/2015 Dekretuko 2.4.5.2 fitxa).

II.2.3.2.- Egoitzakoa ez den laguntza:

- ZUBIA eguneko arreta zerbitzua, IZANGAI ELKARTEAK kudeatuta (185/2015 Dekretuko 2.2.3 fitxa). Gaur egun kudeatzen dituzten kasu kopuru bera izatea aurreikusi da, esku hartzeko lerro honetan intentsitate altuko egoitza ostatuetakoko pertsona erabiltzaileek zein etxebizitza normalizatueta iristen diren pertsonen garatutako prozesuetan laguntzeko.
- ABEGI EGOITZA eguneko arreta zerbitzua (185/2015 Dekretuko 2.2.3 fitxa), AGIANTZA ELKARTEAK kudeatutakoa, aurreko paragrafoan zehaztutako ezaugarri berdinekin.
- Eguneko arreta zerbitzuak laguntza okupazionala edo lan aurreko laguntza emanez arreta lerro honen pertsona erabiltzaileei:
- Muga Tallerra, IZANGAI elkarteak kudeatutakoa (185/2015 Dekretuko

1: "Mundutik Mundura" programa formalki iraungi zeneko data da, hain zuzen, 2018ko ekainaren 30a.

2.2.3 fitxa, atal okupazional eta lan aurreko atalean).

- Arin 8, AGIANTZA ELKARTEak kudeatua (185/2015 Dekretuaren 2.2.3 fitxa, atal okupazional eta lan aurreko atalean).
- Talleres-and-Jef, ETORKINEKIN BATEk kudeatuta, (185/2015 Dekretuaren 2.2.3 fitxa, atal okupazional eta lan aurreko atalean).
- Izangai eta Agiantzak kudeatutako eguneko arreta zerbitzuei lotutako etxebizitza normalizatueta zuzkidura ostatuak; horrez gain, etxebizitzak aurkitu eta kudeatzeaz arduratu beharko dira, baita pertsona erabiltzaileek etxebizitza horietan garatutako prozesuan lagundu eta ikuskatzeaz ere.

Azkenik, aipatu behar da, erabiltzaileek bizi dituzten egoeren zehaztasunak kontuan hartuz, aurreikusi dela esku hartzeko lerro honen barruan HEMEN programa zehatzari eustea, bakarrik dauden gazte emigranteei zuzendutakoa, Haurren Zerbitzutik atera arren esku hartzeko lerro honen gainerako baliabideetara iristen ez badira.

Programak orain arte bezala funtzionatuko du; nolana ere, erabiltzaileek arreta plan indibidualizatua sinatu beharko dute programa kudeatzen duen erakundearekin, eta Inklusioa Sustatzeko Zerbitzura igorri beharko da, kasuan kasuko laguntza ekonomikoak izapidetu eta kontrol ondorioak izate aldera.

Programara sartzeko prozedura eta irizpide orokorrak

Honako betekizun orokor hauek ezarri dira:

Adina

18 eta 23 urte arteko pertsona gazte guztiak sartu ahalko dira programara. Hau da, 23 urtetik gorako pertsonak ezingo dira programa honetara sartu; hala ere, erabiltzaileekiko esku hartzea adin horretatik aurrera ere garatu ahalko da.

Nolanahi ere, lehenago esandakoarekin bat etorriz, programara sartu aurretik Zerbitzuen Zorroko 2.4.4 fitxak Haurren Zerbitzuari ezarritako betebeharrak betetzea aurreikusi da.

Iraupena

Oro har, programako pertsona erabiltzaileekiko esku hartzeak hasieran BI (2) URTEKO gehienezko iraupena izatea aurreikusi da; SEI (6) HILABETEA luzatu ahalko da.

Nabarmendu behar da erabiltzailearekin esku hartzeko espedientea itxi ondoren berriz ere ireki ahalko dela, prozesuak porrot egitearen ondorioz, eta beti programari lotutako erreferentziazko profesional batek justifikatzen badu, bere erresistentzia gaitasunari erasanez.

Sarbide prozedurak

Programara iristeko bide bikoitza aurreikusi da:

- Gizarte bazterketaren balorazio eta diagnostiko espezializatuaren bitartez, programako arretarako adinaren tartean dauden pertsonak baldin badira, bertan artatu beharreko beharrian zehatzekin.

- Haurren Zerbitzutik bideratuz, aurretik lotura aldia egon bada, aurreago azalduko denaren haritik. Horrelako kasuetan, Haurren Zerbitzuak, kasuaren koordinatzailearen txosten justifikatuarekin eta erabiltzailea aldez aurretik ados agertu bada, zehaztu beharko da pertsonak arreta jaso behar duen programan edo, aldiz, Haurren Zerbitzuan espedientea itxi ondoren arreta behar baldin badu, Emakumeak Babesteko eta Familiei Laguntzeko Zerbitzuari lotutako zerbitzuetan artatu behar den.

Emakumeak Babesteko eta Familiei Laguntzeko Zerbitzuari lotutako zerbitzuei dagokienez, kontuan hartu behar da, esku hartzeko prozesuaren markoan, Zerbitzu horrek kudeatutako egoitza zerbitzuetako emakume erabiltzaile gazteek sarbidea izango dutela Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuko gazteentzako arreta programari lotutako zerbitzuetara.

- Oro har, programara gizarte bazterketako balorazioaren bitartez iristen diren pertsonen kasuan, edo gutxienez babesgabetasun arrisku larria erakusten duten emakumeen kasuan, Bizkaiko Foru Aldundiko bigarren mailako arreta zerbitzuekin BEDERATZI (9) HILABETEKO aldez aurreko lotura eskatuko da.

Aurreko atal horretan HEMEN programa salbuesten da; orain arte bezala funtzionatuko du.

Lotura aldia

Babes sistematik ateratzen den (Haurren Zerbitzua) pertsona gazte orok zerbitzu honen kasuaren koordinatzaileen aburuz Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuaren babes zehatzak behar baditu babes aldia bukatu ondoren, aldez aurretik gehienez 3 hilabeteko epean kasua Zerbitzu honetako gazteekin esku hartzeko izendatutako gizarte langileei bideratu ahalko zaie.

Kasua jaso ondoren, plaza behar den moduan eskatuz, eta dagokion dokumentazio osoa atxikiz, lehen diagnostiko fase bat egingo da, programaren edozein lerrotan arreta ematea dagokion ala ez zehazteko, baita eguneko arreta zerbitzurik aproposena zehazteko ere, horri lotutakoen artean, hasieran antzemandako beharrianen aurrean erantzuteko.

Diagnostiko hau osatzeko erabiliko den informazioa honela lortuko da: (i) Haurren Zerbitzuko bideratze txostena (adostutako hasierako diagnostikoko adierazleekin bat etorritik); (ii) koordinazio bilerak Zerbitzu horretako profesionalekin eta (iii) elkarriketa gaztearekin.

Diagnostikoaren emaitzekin zehaztuko da programa arreta aproposa zein den eta dagokion eguneko zerbitzura bideratuko da; hala, lotura eta behaketa aldia hasiko da, behin betiko diagnostiko eta esku hartze proposamena orientatzeko. Aldi horretan zehar, Haurren Zerbitzuko eta Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuko baliabideak ongi koordinatu behar dira, sistemen artean igarotzeko fase horretan esku hartzeko lerro komuna ezartze aldera. Aldez aurreko lotura aldiaren ondoren, diagnostiko sakona egingo da Haurren Zerbitzuak zein kasuan kasuko eguneko arreta zerbitzuak emandako informazioarekin, baita pertsona interesdunarekin egingo den elkarriketako informazioarekin ere.

Informazio honekin kasua orientatu egingo da, alderdi hauek barne hartuz:

- Egoitza arreta behar duen ala ez; ez badu behar, laguntza eguneko zein arreta zerbitzuek emango dion zehaztea (Zabalbideak, Gandarias, Helduz programako gazte erabiltzaile ohien kasuan; Muga edo Abegi Egoitza bakarrik dauden adingabe emigrante ohien kasuan).
- Esku hartzearen helburuak.
- Prestazio teknikoak.
- Behar duen laguntzaren intentsitatea, beharrian hauen estaltze egoera baloratuz: bizirauteko harremanei lotutako beharrianak, eta baliabide pertsonalak garatzeari lotutako beharrianak.
- Horrez gain, lan edo enplegarritasun diagnostiko bat ere jaso beharko da; diagnostiko sakonaren adierazleekin egin beharko da, eta bazterketa baloratzeko tresnako adierazleekin erkatuta beste haztapen sistema batekin. Bidenabar, aztertu egin beharko da Haurren Zerbitzuak eman beharreko informazio eta diagnostikoan Arrakasta Hitzarmenean (EHU) jasotako alderdiak bildu beharko diren, erabiltzaileen hezkuntza prozesuan balizko babesa ezartze aldera.

Aurreko paragrafoetan ezarritakoa abiarazteko lehenbailehen kasuak bideratzeko protokolo bat sinatu behar da Haurren Zerbitzuarekin.

Horrez gain, honako hau ere kontuan hartu behar da:

- Lotura aldia bukatu ondoren, Esku Hartze Sozialerako Atalak kudeatutako inklusio sistemari lotutako zerbitzuetan arreta hobia behar duten

beharrizanak agertuz gero, pertsona sistema horretako zerbitzu baterantz bideratu ahalko da, bazterketa balorazioa egin beharrik gabe. Horrez gain, itxaron zerrenden ondorioetarako balorazio zehatza emango zaio.

- Halaber, esku hartzea hasita badago, beharrezkoa bada erabiltzailea gizarte bazterketa egoeran dauden pertsonen arreta emateko zerbitzu propio batera bideratzea, halaxe egingo da.

Arretaren egitura funtzionalaren antolaketa

Sistema Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuko Balorazio eta Orientazio Atalaren mende dauden profesionalen talde baten mende dago (gazteen unitatea); talde horrek esku hartzea antolatu eta bideratzen du, antzeko esku hartzeak bikoiztea eta gainjartzeak saihesten ditu, babes taldea koordinatzen du eta horri buruzko informazio argia eskaintzen die gazte hartzaileei.

Erreferentziazko lau profesionalek osatzen dute; kasuaren arduradun eta ikuskatze funtzioak hartzen dituzte haien gain (Saileko gizarte langileak).

Funtzionalki horren mende daude hezkuntzako tutore erreferentea (programa zehatzekoak, esku hartzeak eta baliabideak dinamizatu eta artikulatzen ditu), beste baliabide zehatz batzuetako esku hartzeetako eragileak, gazteak horietan parte hartzen badu, boluntarioen plana eta betebeharra...

Laguntza ekonomikoa pertsona erabiltzaileei

Emantzipazio prozesuetan laguntzeko prestazio ekonomikoa abiaraztea alde batera utzi ondoren, laguntza ekonomikoa honela bideratzea aurreikusi da:

Inklusio sozialerako laguntza berezia

- Balizko kopuru gehigarriak, programara lotutako zerbitzuen erakunde kudeatzaileekin lortutako hitzarmenen bidez bideratuta, pertsonaren prozesuaren beharrezanean lotuta eta erreferentziazko pertsonaren onespenez eta justifikazioa izan eta gero.

Inklusio sozialerako laguntza berezia pertsona erabiltzaileen laguntza ekonomiko nagusi modura artikulatzeko zenbait egokitzapen egin behar dira, fase desberdinetan, araudi arautzailean, hain zuzen ere:

- Laguntza lotzea arreta espezializatuko prozesuetara, Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuan, nahitaezko Arreta Plan Pertsonalizatuaren bitartez, erreferentziazko pertsonarekin sinatutakoa; bertan laguntza hori pertsona erabiltzailearen prozesuan egokia dela ageri beharko da. Eskaera zuzenean Inklusioa Sustatzeko Zerbitzuan aurkeztu beharko da.
- Hemenen kasuan, orain arte bezala funtzionatuko du, kasuan kasuko oinarritzko gizarte zerbitzuetan eskaera eginez, baina pertsona erabiltzailearen eta programa kudeatzen duen erakundearen artean arreta plan indibidualizatua sinatu eta Zerbitzura igortzea eskatuko da.
- Babes sistematik atera aurretik sei hilabeteko lotura izateko eskakizuna.

- Pertsona onuradunak salbuetsi ahalko dira laguntza hau jasotzeko aipatutako betekizunetako bat betetzetik, erreferentziazko profesionalak aldeztu aurretik txosten justifikagarria egiten badu eta Batzorde Tekniko Aholkularia ados badago.
- Lotura aldia bukatu ondoren egoitza zerbitzuetara joko ez duten pertsonen kasuan, adin nagusira iritsi aurretik laguntza kobratzen hasteko aukera izatea, aski baliabide ekonomiko izan ditzaten etxebizitza normalizatueta emantzipazio prozesuei aurre egin ahal izateko.
- Laguntzaren hileroko bat emateko aukera, gehienezko hileroko kopuruan kontuan hartu gabe.
- Arreta plan indibidualizatura lotzea, eta erreferentziazko profesionalaren onespenera, laguntza emateko zein berritzeko.
- Izapidetze prozedura aldatzea: laguntza ematea arreta prozesu espezializatueta lotzen den neurrian, oinarritzko gizarte zerbitzuen bitartez izapidetzea ezabatu egingo da.
- Laguntza berritu eta betekizunak betetzeko salbuespen kasuetan, laguntzaren kopuru osoaren ehuneko bat baino ez emateko aukera.
- Titularra ez beste pertsona bati ematea (gaur egungo 14. artikulua aldatzea).
- Laguntza bertan behera uztea berariaz erregulatzea.

Enplegagarritasuna, laneratzea eta inklusio aktibazioa garatzeko berariazko lerroa

Pertsona gaztea prestatzeko lan zehatza egin behar dela planteatu da, gaztearen enplegagarritasuna laguntzeko; gutxienez honako hau hartu beharko du kontuan:

- Gazte bakoitzaren enplegagarritasunaren diagnostikoa.
- Enplegagarritasunean eragina daukaten gaitasunak, trebetasunak eta dinamismo sozialak garatzea.
- Enpleguan lagundu eta prestakuntzan existitzen den sareko baliabideen bankua eskuragarri jartzea, profesionaltasun ziurtagiriak eskuratzeko.
- Lan orientazioko ekimenak garatzea, lan eta gizarteko akonpainamendua, banakakoa zein taldeka, eta enplegu bilaketa aktiboa.
- Lan bitartekaritzako lerro bat garatzea, lagundutako pertsona gazteen profiletara egokituko dena.
- Lan poltsa bat sortzea.
- Ekintzailletza ildo bat garatzea.

Prestakuntza praktikoa eta lan egoeretan jardutea ezinbesteko osagai modura hartzen dituzten laneratze programen aldeko apustua egingo da.

Housing lerro bat garatzea, etxebizitza independenteak eskaini ahal izateko hainbat formatutan

Etxebizitzaren gaia ebaztea gazteek gaintitu beharreko erronka nagusietako bat da. Hainbat egoera, asmo eta babes beharrian daudenez, egoitza laguntza eta etxebizitza modalitate ugari garatu behar dira.

Helburu horrekin, emantzipazio prozesuan zehar egongela egonkor bat ematea lortu nahi da, pertsona hezitzaileen erreferentziak baldintzatuta ez egotea; hala, bizitoki jakin batean garatzea ez da profesionalarekin sortutako harremanaren mende egongo.

Ostatu babes hori eguneko zerbitzuetatik osatu behar da, bizitza independentean laguntzeko programen eta arreta pertsonal eta etxean arreta emateko prestazio teknikoen bitartez.

Hartara, pertsonak etxebizitzarako eskubide subjektiboa edo diru sarre-rak bermatzeko sistemako prestazioak baliatu arte, hilero 160 euroko kopuru beka bat jarriko da kasuan kasuko erakunde sozialaren esku, logela eskubidea partzialki ematera bideratzeko (gainerako zatia pertsona erabiltzaileak ordaindu beharko du).

Aniztasuna babestu eta aisialdi agentzia. Babes sozialeko sareak eraikitzea helburu estrategiko modura

Helduen bizitzara igarotzea prozesu lagundua denez, eta akonpainamendua dagoenez, lehenik eta behin familietatik, familia euskarririk ez daukaten gazteen kasuan estrategikoa izango litzateke babes sozialeko sare bat garatzea, prozesuan akonpainamendua emango dieten erreferentziazko helduekin. Babes sozialeko sare horren osagaiak izan daitezke, besteak beste, kasuko erreferenteak, erreferentziazko hezitzaileak, mentoretza programak edo pertsona boluntarioak. Bestalde, pertsona gaztea komunitate bizitzan gara dadin irtenbideen bilaketan lagundu eta ahalbidetzeko jarduerak garatzean datza, existitzen diren komunitate baliabideak baliatuz, berdinen arteko zirkulu itxietatik harago joz, espazio irekiago baterantz, bizikidetzakoa.

Akonpainamendu akademikoa unibertsitate esparruan (Arrakasta programa)

Programa hau elementu hauen inguruan artikulatzen da:

- Goi hezkuntzako ibilbideen antzemate goiztiarra. Jarduera honen bitartez ikuspegiak ireki nahi dira, eta adin goiztiarretatik aukerak planteatzea, espektatiba akademiko handien inguruko giroa sortze aldera. 16 urte betetzen dituzten nerabeen datuak bildu beharko lirateke eta aukeratzen duten hezkuntza ibilbidearen inguruan lan egin beharko litzateke.
- Unibertsitate aurreko orientazioa eskaintzea, eta horren barruan genero ikuspegiaren inguruko lerro bat garatzea, ahalbidetzeko emakumeek emakume presentzia txikiagoa daukaten ibilbide akademikoetara sarbidea izatea, bereziki karrera teknologikoetara.
- Babes logistikoa, Euskal Herriko Unibertsitateak emandakoa, unibertsitatean harrera prozesua barne hartuko duena; Unibertsitate Orientazioko Zerbitzuak garatuko du, eta unibertsitateak dituen zerbitzuen berri emango du, zerbitzu horiek erabiltzea erraztuko du, aholkatu egingo du eta existitzen diren beka publikoen jarraipena egingo du.
- Babes akademikoa, tutoretzen bitartez akonpainamendu akademikoko programa baten bitartez.-EHUK eratutako funts akademikoa, campus arteko joan-etorrien, materialen eta mantenuaren gastuak ordaintzen laguntzeko.
- Materialak edo liburuak lagatzeko edo mailegatzeko balizko sistemak.

- Beharrezkoa izanez gero, egoitzetan ostatu hartzeko aukera.
- 23 urtera arte gazteen programan jarraitzea, unibertsitate ikasketak egiten dituzten bitartean, prestazio ekonomikoetara, ostatu sistemetara edo Inklusio Sozialeko Zuzendaritza Nagusiak dituen egoitza baliabideetara sarbidea izateko aukera luzatuz.
- Babes teknikoak eta baliabide erraztaileak moldatzea ikasketen dinami- ketara eta azterketa garaietara: arreta orduak Eguneko Zerbitzuetan, etxeko laguntza eta laguntza pertsonal egokituak, Internetera kone- ktatu daitezkeen ekipo informatikoak eta inprimagailuak eskuragarri izatea aste osoan zehar.
- Gazte programan aurreikusitako enplegu bizkorgailuak, aisialdi agent- zia, babes juridiko-administratiboa edo, hala badagokio, laguntza psi- kologikoa egokitzea pertsona gaztearen erritmo eta beharrianetara.
- Eguneko Zerbitzuko profesionalen prestakuntza prozesuari jarraipena egitea.

Beste laguntza batzuk

Arreta psikologikoko zerbitzua, orientazio juridikoko zerbitzua eta beste batzuk, sortutako beharrianen arabera, ezinezkoa bada kasuan kasuko arreta zerbitzuak ematea (Osasuna, Justizia, aniztasuna...).

